

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS ATZINUMS

(2018. gada 2. marts)

par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Regulu (ES) Nr. 1092/2010 par Eiropas Savienības finanšu sistēmas makrouzraudzību un Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas izveidošanu

(CON/2018/12)

(2018/C 120/03)

IEVADS UN TIESISKAIS PAMATS

Eiropas Centrālā banka (ECB) 2017. gada 27. novembrī saņēma Eiropas Savienības Padomes lūgumu sniegt atzinumu par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Regulu (ES) Nr. 1092/2010 par Eiropas Savienības finanšu sistēmas makrouzraudzību un Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas izveidošanu⁽¹⁾ (turpmāk – “ierosinātā regula”).

ECB kompetence sniegt atzinumu pamatojas uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 127. panta 4. punktu un 282. panta 5. punktu, jo ierosinātajā regulā ir normas, kuras skar Eiropas Centrālo banku sistēmas (ECBS) uzdevumu palīdzēt kompetentām iestādēm sekmīgi īstenot politiku, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību un finanšu sistēmas stabilitāti, saskaņā ar Līguma 127. panta 5. punktu un ECB uzticētos īpašos uzdevumus, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību un Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas (ESRK) darbību, saskaņā ar Līguma 127. panta 6. punktu. ECB Padome ir pieņēmusi šo atzinumu saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas Reglamenta 17.5. panta pirmo teikumu.

VISPĀRĪGI APSVĒRUMI

Ierosinātā regula ir daļa no visaptveroša tādu priekšlikumu kopuma, kuru mērķis ir stiprināt Eiropas Finanšu uzraudzības sistēmu (EFUS), kas ietver trīs Eiropas uzraudzības iestādes (EUI) un ESRK. ECB uzskata, ka ESRK kopš tās pirmsākumiem ir sekmīgi pildījuši galveno lomu tādu finanšu stabilitātes sistēmisko risku novēršanā vai mazināšanā Eiropas Savienībā, kuri var rasties finanšu sistēmā⁽²⁾.

Tādēļ ECB atbalsta tās atsevišķās specifiskās izmaiņas ESRK pārvaldības un darbības regulējumā, kuras ierosinājusi Eiropas Komisija un kuru mērķis ir vēl vairāk stiprināt ESRK iedarbīgumu un efektivitāti un ļaut ESRK labāk īstenot tās pilnvaras. Proti, ECB uzskata, ka ierosinātās izmaiņas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1092/2010⁽³⁾ ir vajadzīgas, lai, ņemot vērā uz tirgus instrumentiem balstītā finansējuma pieaugošo nozīmību, ko jo īpaši sekmē kapitāla tirgu savienības izveide, pienācīgi atspoguļotu Vienotā uzraudzības mehānisma (VUM) izveidošanu⁽⁴⁾ un nodrošinātu ESRK spēju veikt visas finanšu sistēmas makrouzraudzību. ECB un ESRK uzskata, ka ECB ir ļoti piemērota, lai turpinātu

⁽¹⁾ COM(2017) 538 final.

⁽²⁾ Eiropas Centrālās bankas Atzinums (2015. gada 4. februāris) par Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas uzdevuma un organizācijas pārskatīšanu (CON/2015/4) (OV C 192, 10.6.2015., 1. lpp.). Visi ECB atzinumi ir publicēti ECB interneta vietnē www.ecb.europa.eu.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1092/2010 (2010. gada 24. novembris) par Eiropas Savienības finanšu sistēmas makrouzraudzību un Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas izveidošanu (OV L 331, 15.12.2010., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Sk. ECB viedokli Eiropas Komisijas rīkotajā apspriešanās par ES makroprudenciālās politikas regulējuma pārskatīšanu, 2016. gada decembris (turpmāk – “ECB viedoklis”), pieejams ECB interneta vietnē www.ecb.europa.eu. Sk. arī 4. lpp. ESRK atbildē uz Eiropas Komisijas apspriešanās dokumentu par ES makroprudenciālās politikas regulējuma pārskatīšanu, 2016. gada 24. oktobris (turpmāk – “ESRK atbilde”), pieejama ESRK interneta vietnē www.esrb.europa.eu.

sniegt analītisku, statistisku, finanšu un administratīvu atbalstu ESRK saskaņā ar pastāvošo kārtību⁽¹⁾. Tāpat ECB turpinās sniegt atbalstu ESRK, lai novērstu darba atkārtošanos, tādējādi izmantojot iespējas, ko nodrošina ECB loma risku novērtēšanā un banku sektora analīze VUM iesaistītajās dalībvalstīs.

Turklāt ECB atzīmē, ka Regulā (ES) Nr. 1092/2010 noteikts, ka ESRK sniedz EUI to uzdevumu veikšanai vajadzīgo informāciju, bet Regulā (ES) Nr. 1092/2010 netiek regulēta informācijas apmaiņa starp ESRK un tām dalībvalstu makrouzraudzības iestādēm, kas tika izveidotas pēc Regulas (ES) Nr. 1092/2010 pieņemšanas 2010. gadā. Ņemot to vērā, ECB atzinīgi novērtētu tiesību aktu priekšlikumu, kura mērķis ir pārskatīt Regulā (ES) Nr. 1092/2010 pašreiz noteikto informācijas apmaiņas režīmu. Pašreizējā informācijas apmaiņas režīma pārskatīšanai būtu jāļauj ESRK sniegt nacionālajām makrouzraudzības iestādēm uzraudzības datus, kas vajadzīgi to pilnvaru izpildei saskaņā ar nacionālajiem tiesību aktiem, ar noteikumu, ka tiek noteikti pietiekami aizsardzības pasākumi, kas nodrošina attiecīgo Savienības tiesību aktu ievērošanu. Tāpat var būt vajadzīgs atbilstošs precizējums, kas ļautu ESRK dalībniekiem, kuri pārstāv ECBS un uzraudzības iestādes, izmantot no ESRK saņemto informāciju savus tiesību aktos noteikto uzdevumu izpildei.

ĪPAŠI APSVĒRUMI

1. ESRK priekšsēdētājs

Ierosinātā regula paredz, ka ESRK priekšsēdētāja pienākumus veic ECB prezidents, tādējādi izveidojot pastāvīgu saikni starp ECB prezidenta amatu un ESRK priekšsēdētāja amatu⁽²⁾. ESRK saglabā autonomiju, bet vienlaikus tā ir guvusi ievērojamu labumu no ECB atpazīstamības, neatkarības un reputācijas⁽³⁾. Kā minēts iepriekš⁽⁴⁾, centrālajām bankām ir svarīga loma makrouzraudzības politikas īstenošanā, jo tās atbild par finanšu stabilitātes veicināšanu, un tām ir analīzes pieredze reālās tautsaimniecības, finanšu tirgu un tirgus infrastruktūras jomās. Šajā sakarā ECB sniedz analītisku, statistisku, administratīvu un loģistikas atbalstu ESRK. Turklāt ciešu tehniska līmeņa sadarbību starp ECB un ESRK nodrošina savstarpēja pārstāvība Konsultatīvajā speciālistu komitejā (KSK) un ECB Finanšu stabilitātes komitejā. Ņemot vērā iepriekš minēto, ESRK priekšsēdētāja amata piesaiste ECB prezidenta amatam saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1092/2010 5. panta 1. punktu izceļ centrālo banku funkcijas nozīmīgumu ESRK darbībā⁽⁵⁾. Tādēļ ECB atbalsta Komisijas priekšlikumu sasaistīt ESRK priekšsēdētāja amatu ar ECB prezidenta amatu.

2. ESRK organizācija

2.1. ESRK sekretariāta vadītāja iecelšanas procedūra

Ierosinātā regula paredz, ka, apspriežoties par ESRK sekretariāta vadītāja iecelšanu, ESRK Valde, ievērojot atklātu un pārredzamu procedūru, novērtē ESRK sekretariāta vadītāja amata kandidātu piemērotību un arī informē Eiropas Parlamentu un Padomi par konsultāciju procedūru⁽⁶⁾. ECB kopumā atbalsta priekšlikumu uzlabot ESRK sekretariāta vadītāja profilu un vēlas sniegt dažus īpašus komentārus attiecībā uz ECB lomu ESRK sekretariāta atbalstīšanā un ECB pašreizējo lomu ESRK sekretariāta vadītāja iecelšanas procedūrā. ESRK sekretariātu nodrošina ECB, un šim nolūkam ECB būtu jānodrošina pietiekami cilvēku un finanšu resursi⁽⁷⁾. Sekretariāta vadītāju iecel ECB, apspriežoties ar ESRK Valdi⁽⁸⁾. Ņemot vērā iepriekš minēto, ECB uzskata, ka procedūrai, saskaņā ar kuru ESRK Valdei, apspriežoties par ESRK sekretariāta vadītāja iecelšanu, ir pienākums novērtēt amata kandidātu piemērotību, vajadzētu būt tādai, kas neierobežo ECB galīgo atbildību par ESRK sekretariāta vadītāja iecelšanu, bet kas pilnībā ievēro apspriešanās procedūru, kura noteikta Padomes Regulas (ES) Nr. 1096/2010⁽⁹⁾ 3. panta 2. punktā.

2.2. ESRK sekretariāta vadītāja pienākumi

Ierosinātā regula paredz, ka ESRK priekšsēdētājs un Koordinācijas komiteja var uzticēt ESRK sekretariāta vadītājam īpašus pienākumus. Tie cita starpā ietver ESRK sekretariāta ikdienas vadību, Valdes darba un lēmumu pieņemšanas koordinēšanu un sagatavošanu, kā arī priekšlikuma par ESRK gada programmu sagatavošanu un tās īstenošanu⁽¹⁰⁾.

(1) Sk. ECB viedokļa 9. un 10. lpp. un ESRK atbildes 3. lpp.

(2) Sk. ierosinātās regulas 1. panta 2. punkta a) apakšpunktu.

(3) Sk. ESRK atbildes 3. lpp.

(4) Sk. ECB viedokļa 9. lpp.

(5) Sk. Atzinuma CON/2015/4 1.2. punktu.

(6) Sk. ierosinātās regulas 1. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

(7) Sk. 8. apsvērumu un 2. pantu Padomes Regulā (ES) Nr. 1096/2010 (2010. gada 17. novembris), ar kuru Eiropas Centrālajai bankai piešķir konkrētus uzdevumus saistībā ar Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas darbību (OV L 331, 15.12.2010., 162. lpp.).

(8) Sk. Regulas (ES) Nr. 1096/2010 3. panta 2. punktu.

(9) Padomes Regula (ES) Nr. 1096/2010 (2010. gada 17. novembris), ar kuru Eiropas Centrālajai bankai piešķir konkrētus uzdevumus saistībā ar Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas darbību (OV L 331, 15.12.2010., 162. lpp.).

(10) Sk. ierosinātās regulas 1. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

ECB atzinīgi vērtē to pienākumu precizējumu, kurus var pildīt ESRK sekretariāta vadītājs. ESRK sekretariāta vadītājs praktiski jau veic lielāko daļu no ierosinātajā regulā minētajiem pienākumiem. Attiecībā uz priekšlikumu par ESRK gada programmu sagatavošanu ECB uzskata, ka būtu jāsauglabā ESRK iespēja elastīgi reaģēt uz iespējamām ievainojamībām finanšu sistēmā, un atkarībā no ārkārtas situācijas īpašajiem apstākļiem tam var būt vajadzīga ārkārtas pagaidu atkāpšanās no gada programmas.

2.3. ESRK ārējā pārstāvība, ko īsteno ESRK sekretariāta vadītājs

Ierosinātā regula ietver iespēju, ka ESRK priekšsēdētājs savus pienākumus saistībā ar ESRK ārējo pārstāvību var deleģēt ESRK sekretariāta vadītājam⁽¹⁾. ECB kopumā atbalsta Komisijas mērķi uzlabot ESRK sekretariāta vadītāja profilu, paredzot noteiktu pienākumu deleģēšanu. Tomēr ECB uzskata, ka ierosinātajā regulā būtu jāprecizē, vai ESRK sekretariāta vadītājs var pārstāvēt ESRK arī saistībā ar pienākumiem, kas attiecībā uz atbildību un ziņošanas pienākumiem noteikti Regulas (ES) Nr. 1092/2010 19. panta 1., 4. un 5. punktā⁽²⁾. Ņemot vērā to, cik svarīgi ir nodrošināt ESRK atbildību, ECB uzskata, ka ESRK priekšsēdētājam būtu jāturpina īstenot ESRK ārējo pārstāvību saistībā ar pienākumiem, kas noteikti Regulas (ES) Nr. 1092/2010 19. panta 1., 4. un 5. punktā, un ka ESRK priekšsēdētājs šādus ārējās pārstāvības pienākumus var deleģēt tikai ESRK priekšsēdētāja vietniekam.

2.4. Izmaiņas saistībā ar VUM izveidi

Lai ņemtu vērā banku savienības izveidi kopumā un jo īpaši VUM izveidi, ierosinātā regula paredz, ka ECB Uzraudzības valdes priekšsēdētājs ir ESRK Valdes balsstiesīgais loceklis⁽³⁾ un Koordinācijas komitejas loceklis⁽⁴⁾, un viņa pārstāvis ir KSK loceklis⁽⁵⁾. Banku savienības izveide un ar to saistītās izmaiņas kredītiestāžu prudenciālās uzraudzības institucionālajā struktūrā pēc VUM izveides ir būtiskas attiecībā uz ESRK pienākumiem un funkcijām. Tādēļ ECB atzinīgi vērtē Komisijas ierosinātās izmaiņas, kuras kopumā atbilst iepriekš sniegtajiem ECB ieteikumiem par ESRK pārvaldības uzlabošanu⁽⁶⁾. ECB atzīmē, ka ar ierosināto regulu Uzraudzības valdes priekšsēdētājam tiek piešķirtas balsstiesības ESRK Valdē un tiek nodrošināts, ka Uzraudzības valdes priekšsēdētājs tiek pārstāvēts ESRK Koordinācijas komitejā. Izvērtējot šos konkrētos aspektus, varētu tikt pienācīgi apsvērta VUM Eiropas dimensijas pastiprināšana un nepieciešamība nodrošināt pienācīgu institucionālo līdzsvaru starp dalībvalstu, kuras piedalās Banku savienībā, un neiesaistīto dalībvalstu banku uzraugu pārstāvjiem ar balsstiesībām un bez balsstiesībām.

2.5. Trešo valstu iestāžu iesaistīšana ESRK Valdes darbā

Komisija ierosina svītrot Regulas (ES) Nr. 1092/2010 noteikumu, saskaņā ar kuru ESRK darbā var iesaistīt trešo valstu, jo īpaši Eiropas Ekonomikas zonas valstu, attiecīgo iestāžu augsta līmeņa pārstāvjus. Pārstāvjus var iesaistīt tikai darbā par jautājumiem, kas ir īpaši svarīgi šīm valstīm⁽⁷⁾. Šis noteikums kalpo kā juridiskais pamats tam, lai ESRK Valde uzaicinātu trešo valstu attiecīgo iestāžu augsta līmeņa pārstāvjus un ESRK varētu paredzēt pasākumus, ar kuriem precizē veidu, darbības jomu un procedūras aspektus, kādos minētās trešās valstis iesaistās ESRK darbā⁽⁸⁾. ECB ierosina paturēt spēkā šo noteikumu, lai saglabātu elastīgumu, kas ESRK vajadzīgs nolūkā turpināt attiecīgos gadījumos iesaistīt attiecīgo trešo valstu iestāžu augsta līmeņa pārstāvjus ESRK darbā.

3. ESRK brīdinājumi un ieteikumi

3.1. ECB kā ESRK brīdinājumu un ieteikumu adresāts

Ierosinātās regulas grozījumi Regulā (ES) Nr. 1092/2010 cita starpā paredz, ka ESRK sniegtos brīdinājumus un ieteikumus var adresēt arī ECB, kas ir kompetentā vai izraudzītā iestāde VUM iesaistītajās dalībvalstīs, attiecībā uz pienākumiem, kas ECB uzticēti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1024/2013 4. panta 1. un 2. punktu un 5. panta 2. punktu. ECB atzinīgi vērtē šo precizējumu ESRK brīdinājumu un ieteikumu iespējamo adresātu sarakstā, ar kuru pienācīgi ņem vērā banku savienības izveidi un ar to saistītās institucionālās uzbūves izmaiņas makrouzraudzības politikas tiesiskajā regulējumā⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ Sk. ierosinātās regulas 1. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

⁽²⁾ Sk., piemēram, Regulas (ES) Nr. 1092/2010 19. panta 1. punktu.

⁽³⁾ Sk. ierosinātās regulas 1. panta 3. punkta a) apakšpunkta i) punktu.

⁽⁴⁾ Sk. ierosinātās regulas 1. panta 5. punkta a) apakšpunkta i) punktu.

⁽⁵⁾ Sk. ierosinātās regulas 1. panta 7. punkta a) apakšpunkta ii) punktu.

⁽⁶⁾ Sk. Atzinuma CON/2015/4 2.1., 2.2. un 5.1. punktu; sk. arī ECB viedokļa 10. lpp.

⁽⁷⁾ Sk. ierosinātās regulas 1. panta 4. punktu.

⁽⁸⁾ Sk. Regulas (ES) Nr. 1092/2010 9. panta 5. punktu.

⁽⁹⁾ Sk. ECB viedokļa 2. lpp.

3.2. ESRK brīdinājumu un ieteikumu nosūtīšana Eiropas Parlamentam

ECB kopumā atbalsta priekšlikumu nosūtīt ESRK brīdinājumus un ieteikumus Eiropas Parlamentam ⁽¹⁾. Tomēr ECB vēlas uzsvērt, ka visām struktūrām ir jānodrošina stingra konfidencialitāte un dienesta noslēpuma pienākums, lai mazinātu riskus, kuri izriet no priekšlaicīgas vai nepamatotas sensitīvas tirgus informācijas atklāšanas, kas varētu apdraudēt finanšu stabilitāti Savienībā. Papildinot ESRK brīdinājumu un ieteikumu saņēmēju loku, pilnībā jāņem vērā minētie riski, kuri rodas pirms šo brīdinājumu un ieteikumu paziņošanas plašākai sabiedrībai.

4. Informācijas vākšana un sniegšana

4.1. EUI iesaiste attiecībā uz ECBS centrālajām bankām adresētiem neapkopotas informācijas lūgumiem

ECB uzskata, ka ierosinātā regula varētu tikt papildināta, precizējot Regulas (ES) Nr. 1092/2010 15. panta 7. punkta piemērošanas jomu. Šobrīd minētās normas redakcija nav pilnībā skaidra attiecībā uz to, vai ar EUI jāapspriežas arī tad, ja ESRK lūdz neapkopotu informāciju no ECBS centrālajām bankām. ECB neredz pamatojumu tam, kāpēc EUI būtu jāiesaista, nosakot, vai ESRK lūgums sniegt ar uzraudzību nesaistītu informāciju ir pamatots un atbilstošs. Tāpēc tā iesaka precizēt, ka ar EUI jāapspriežas tikai tad, ja ESRK lūgumi attiecas uz neapkopotu uzraudzības informāciju.

Gadījumos, kuros ECB iesaka grozīt ierosināto regulu, konkrēti redakcionālie priekšlikumi ir izklāstīti atsevišķā tehniskā darba dokumentā, kuram pievienots attiecīgs paskaidrojuma teksts. Tehniskais darba dokuments ir pieejams angļu valodā ECB interneta vietnē.

Frankfurtē pie Mainas, 2018. gada 2. martā

ECB prezidents

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Sk. ierosinātās regulas 1. panta 8. punkta b) apakšpunktu.